

Regelbunden tillsyn i Gärde skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen är ny myndighet för tillsyn, kvalitetsgranskning och tillståndsprövning sedan 1 oktober 2008. Det innebär att Skolinspektionen svarar för de frågor som Skolverket tidigare svarade för inom detta område. Inspektioner som påbörjats under Skolverkets ansvar, drivs vidare som regelbunden tillsyn och rapporteras av Skolinspektionen. Detta gäller bl.a. tillsynen av Leksands kommun.

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Leksands kommun och besökt Gärde skola den 2-3 september 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för tillsynen.

Den regelbundna tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som Skolinspektionen lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga Skolinspektionen.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Gärde skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I skolan intervjuades rektorn, lärare, elever, elevvårdspersonal och föräldrar. Skolinspektionen besökte även verksamheten i förskoleklassen och lektioner i årskurs 1-6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Gärde skola	Antal elever
Förskoleklass	5
Grundskola	58

Gärde skola är en liten byskola med 63 elever belägen i Häradsbygden. Skolarbetet är huvudsakligen organiserat i grupper av åldersblandade grupper, årskurs 1-2, 3-4 och 5-6. Från årskurs 3 delas grupperna in årskursvis i engelska och matematik. Förskoleklassen är till viss del integrerad i åk 1-2. Skolan leds av en nytillträdd rektor och alla lärare har pedagogisk utbildning.

Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen beskrivs i separata rapporter.

Helhetsbedömning

I tillsynen framkommer att skolans kunskapsresultat i form av de nationella ämnesproven i svenska engelska och matematik vissa år varit relativt låga. År 2008 är dock resultaten på proven goda. Tillsynen visar att det inte finns någon närmare analys av elevernas kunskapsresultat, samt att kända kunskapsresultat inte används i någon nämnvärd utsträckning för att utveckla verksamheten.

All undervisning tar inte sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Detta innebär att variationen av arbetssätten är liten och eleverna har endast i begränsad utsträckning, inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Emellertid finns även goda exempel på intresseväckande undervisning och lärarna uppskattas av eleverna. Skolan ger eleverna kunskap om demokratins principer främst genom klassråd och elevråd.

Gärde skola har ett aktivt värdegrundsarbete och eleverna uttrycker överlag att de upplever skolan som trygg. Arbetet med normer och värden sker naturligt i det dagliga arbetet. Även de enkäter som skolan genomför visar att eleverna känner sig trygga och att det oftast finns vuxna att vända sig till om problem uppstår.

Lärarna har pedagogisk utbildning och de undervisar i huvudsak i de ämnen och årskurser som de har utbildning för. I intervjuer och samtal med lärarna framkommer dock att flera saknar nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen. Lärarna får i övrigt den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sitt arbete. Vid inspektionen framkommer att rektor precis har tillträtt från att tidigare varit lärare. Detta innebär att det inte görs någon bedömning av rektorns pedagogiska ledarskap i rapporten.

Vid Gärde skola bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete och det upprättas en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav. Det finns också en medveten koppling mellan skolans kvalitetsredovisning och arbetsplanen. Emellertid bör en systematisk uppföljning av resultaten i alla ämnen tydligare ligga till grund för åtgärder och förbättringar som skolan avser att vidta.

Brister som måste åtgärdas

Skolinspektionen bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Alla elever får inte det särskilda stöd de behöver (4 kap. 1 § skollagen och 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Beslut om anpassad studiegång saknas (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Skolornas likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Skolan genomför inte elevens val i enlighet med förordningen (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt Skolinspektionens bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- De individuella utvecklingsplanerna bör förbättras till innehåll och kvalitet.
- Skolan bör försäkra sig om att all undervisning tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot, samt öka utrymmet för olika kunskapsformer och variationen av arbetssätt.
- Elevernas möjligheter till ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll bör förbättras.
- Skolan bör i högre grad anpassa undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Skolan bör förbättra arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge eleverna underlag för sina val och fortsatta studier.
- Skolans pedagogiska personals insikter i de föreskrifter som styr utbildningen bör förbättras.
- Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell, Nationella ämnesprov för årskurs 5. Tabellen anger andelen elever som enligt skolans bedömning uppnått målen i ämnesproven i Gärde skola, uttryckt i procent. Dessutom anges andel elever som bedömts uppnått målen totalt i kommunen.

	Gärde skola			Leksands kommun		
Ämne	År 2006	År 2007	År 2008	År 2006	År 2007	År 2008
Svenska	70	100	100	88	75	88
Matematik	85	82	100	86	75	93
Engelska	85	91	100	80	74	82

Källa: Skolans och kommunens egna uppgifter

Kommentar:

I läroplanen anges att skolan har ansvar för att eleverna inhämtar nödvändiga kunskaper i enlighet med målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Skolan saknar en sammanställning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål att uppnå för elever i slutet av årskurs 5 för samtliga ämnen förutom

svenska, engelska och matematik. I kvalitetsredovisningen redovisas endast en sammanställning av kunskapsresultaten i årskurs 5 för de nationella ämnesproven. Vid Gärde skola redovisas ett varierande resultat i de tre ämnena från att 18 procent av eleverna inte når målen i engelska till att 100 procent når målen i svenska år 2007. I en jämförelse mellan år 2006 t.o.m. 2008 har det skett en klar förbättring av resultatet i svenska, övriga två ämnen visar ungefär liknande resultat över åren 2006 till 2007 för att 2008 visa på ett resultat där alla elever når målen. Någon sammanställning på skolnivå i övriga ämnen finns inte vilket innebär att Skolinspektionen inte kan bedöma huruvida resultaten är goda eller inte.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framtidsytande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Mot bakgrund av nedanstående redovisning bedömer Skolinspektionen sammantaget att bedömningsområdet Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultaten är av mindre god kvalitet. Tillsynen visar att skolans uppföljning av kunskapsresultaten företrädesvis är inriktad på ett fåtal ämnen och eventuella könsrelaterade skillnaderna uppmärksammas inte. Av tillsynen framgår också att skolans uppföljning av kunskapsresultaten inte används i någon nämnvärd utsträckning för att utveckla verksamheten.

Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Uppföljning av resultaten

Enligt läroplanen har läraren ansvar för att fortlöpande följa upp och utvärdera resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. I samtal med rektorn och i lärarintervjuer framkommer att Gärde skolas uppföljning av kunskapsresultaten fokuserar i huvud-

sak på engelska, matematik och svenska. De resultat som eleverna uppnår i övriga ämnen följs inte systematiskt upp och används inte så att utbildningen ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. Skolinspektionen bedömer därför att elevernas kunskapsutveckling systematiskt måste följas upp och utvärderas i samtliga ämnen.

Individuell utvecklingsplan

I Gärde skola upprättas individuella utvecklingsplaner för varje elev. De utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av skrivs i en gemensam mall för det södra skolområdet. Vid granskningen framkommer att innehållet varierar påtagligt både vad gäller omfattning och anknytning till nationella mål. Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) beräknas vara färdiga under hösten 2008. Rektorn uppger att underlagen för de individuella utvecklingsplanerna kommer att revideras med anledning av ändringen i förordningen. Inspektörerna förutsätter att skolornas fortsatta arbete med individuella utvecklingsplaner sker i enlighet med förordningen.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling
- om lärarna vid bedömning utgår från de nationella målen i kursplanerna

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att granskningsområdet Bedömning är av god kvalitet.

Skolinspektionen grundar sin bedömning på att lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper. Vidare använder lärarna resultaten från de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik för att bedöma elevers kunskapsutveckling, samt utgår från de nationella målen i kursplanerna vid bedömning av elevernas kunskapsutveckling, se dock kommentar och bedömning gällande uppfölj-

ning i alla ämnen under rubriken *Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultaten* ovan.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Skolinspektionen gör den sammanvägda bedömningen att skolans arbete inom detta bedömningsområde är av mindre god kvalitet. Bedömningen görs främst mot bakgrund av att all undervisning inte tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot och den bristande samverkan mellan förskoleklassen och skolan. Vidare är variationen av arbetssätt låg och eleverna har endast i begränsad utsträckning inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Eleverna tränas i att arbeta i demokratiska former genom klassråd och elevråd.

Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Utbildningens inriktning

I läroplanen anges att skolan ska sträva mot att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära. Skolan ska bland annat utveckla elevernas förmåga att kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. Arbetssätten ska varieras och utrymme ska ges för elevens eget skapande och användande av olika uttrycksmedel. Tillsynen

visar genom intervjuer och iakttagelser att det varierar mellan olika lärare huruvida planering och genomförande av undervisningen utgår från målen att sträva mot. Vid lektionsbesök ser Skolinspektionen exempel på hur elevernas kreativitet och lust att lära främjas men det förhärskande är att det är läromedlen som styr undervisningen och att arbetssätten oftast är enahanda. Utifrån vad som nämnts ovan är det sammantagna intrycket att skolan bör utveckla arbetet så att samspel mellan lärare och elever skapar möjligheter att utveckla lusten att lära och ökar tilliten till den egna förmågan. Se vidare under rubriken *Personalens insikter i de föreskrifter som styr*.

Utrymme för olika kunskapsformer

I läroplanen anges att skolan ska främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Läraren ska sträva efter att integrera kunskaper i sina olika former, fakta, färdighet, förståelse och förtrogenhet. Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.

Skolinspektionens samlade intryck från lektionsbesöken, intervjuer med elever och lärare, är att undervisningens kvalitet varierar när det gäller att integrera olika kunskapsformer. Vidare ser Skolinspektionen få exempel på att olika kunskapskvaliteter kommer till uttryck i undervisningen. Skolinspektionen noterar att undervisningen i bland annat samhälls- och naturorienterande ämnen bedrivs i åldersblandade grupper och att det inte sker någon uppdelning av eleverna utifrån elevernas ålder och förutsättningar vilket kan innebära att utmaningarna för vissa elever inte är tillräckliga. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolans arbete måste inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet. Skolan bör även främja en aktiv diskussion om kunskapsbegreppet, om vad som är viktig kunskap idag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

I läroplanen anges att läraren ska se till att alla elever oberoende av bl.a. social bakgrund, kön, etnisk tillhörighet, religion får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Av tillsynen framgår att planeringarna till största delen görs av läraren. På Gärde skola ser Skolinspektionen få tillfällen då eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande för det egna lärandet vilket bekräftas av eleverna. Eleverna arbetar mestadels med av lärarna givna uppgifter och de ges möjlighet att välja i vilken ordning de vill göra uppgifterna. Tillsynen visar att eleverna har små möjligheter att påverka planering och genomförande av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att Gärde skola bör utveckla elevernas möjligheter till ett reellt inflytande över arbetssätt och arbetsformer och undervisningens innehåll.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till nedanstående redovisning bedömer Skolinspektionen sammantaget att bedömningsområdet Anpassning av verksamheten till elevernas behov är av mindre god kvalitet. Skolan har rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd men i tillsynen framkommer en viss oro hos personalen att alla elever i behov av detta stöd inte kommer att få detta i tillräcklig omfattning då det saknas personal med specialpedagogisk kompetens vid skolan.

Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Individanpassad undervisning

Läraren ska enligt läroplanen utgå från varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Lektionerna är i många fall läroboksstyrda och arbetssättet enahanda, ofta bestående av att eleven enskilt besvarar vissa frågor eller gör vissa arbetsuppgifter i en arbetsbok. Lärarna uppger att de inte hinner ägna sig tillräckligt mycket åt de elever som behöver extra utmaningar. Denna bild bekräftas av elever och föräldrar. De anpassningar som görs är ofta av kvantitativ art där eleverna gör fler eller färre uppgifter av samma slag. Mer sällan ges eleverna utifrån egna behov möjlighet att pröva olika arbetssätt och arbetsformer eller ges mer utmanande uppgifter i de fall förelagda uppgifter visar sig vara alltför lätta.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör bättre anpassa undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Särskilt stöd

Enligt skollagen och grundskoleförordningen ska undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att alla elever får det särskilda stöd de behöver för att nå målen för utbildningen. I intervjuer och spontana samtal med personal samt vid lektions-

10 (15)

besök framkommer att skolan har rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Orsakerna till elevernas behov av detta stöd analyseras genom olika former av utvärderingar, utredningar och diskussioner. Enligt såväl lärare som rektorn framkommer dock att det finns elever som inte får särskilt stöd i tillräcklig omfattning så att de ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Skolinspektionen bedömer att alla elever i behov av särskilt stöd inte ges det, vilket måste åtgärdas.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till nedanstående redovisning bedömer Skolinspektionen sammantaget att bedömningsområdet Normer och värden i studiemiljö och samvaro är av god kvalitet. I sin bedömning har Skolinspektionen framför allt utgångspunkt i att ett aktivt värdegrundsarbete finns vid skolan och eleverna uttrycker i intervjuer att de upplever skolan som trygg vilket också bekräftas i de enkäter som regelbundet genomförs. Vidare framkommer att arbetet med normer och värden sker som ett naturligt inslag i det dagliga arbetet.

Inom nedanstående område bedömer Skolinspektionen dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Likabehandling

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet vilket huvudmannen eller den huvudmannen bestämmer ansvarar för. Enligt en särskild förordning omfattas skyldigheten också av att denna plan ska arbetas fram, följas upp och ses över under medverkan av elever.

Gärde skolas likabehandlingsplan, som Skolinspektionen tagit del av, uppfyller till flera delar inte kravet på en sådan, bland annat har eleverna inte varit delaktiga, det saknas också en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning. Skolinspektionen bedömer därför att detta måste åtgärdas.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Skolinspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Skolinspektionen bedömer att området sammantaget är av mindre god kvalitet. Skolinspektionen grundar sin bedömning på att skolan inte erbjuder eleverna valmöjligheter enligt författningarna samt att studie- och yrkesorientering är bristfällig.

Lokalerna är ändamålsenliga och det finns tillgång på nödvändig utrustning. Utbildningen är avgiftsfri och förskoleklassen omfattar minst 15 timmar per vecka.

Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Valmöjligheter

Elevens val ska enligt grundskoleförordningen erbjudas eleverna. Det ska utgöra ett allsidigt urval av ämnen och därigenom ska eleverna ges möjlighet att fördjupa och bredda sina kunskaper i ett eller flera ämnen.

Beslut om ett urval av ämnen ska, enligt delegationsordningen i Leksands kommun, fattas av rektor. I Gärde skola anordnas inte elevens val i enlighet med förordningen vilket måste åtgärdas.

Studie- och yrkesorientering

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet samt få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de utbildningar som eleverna fortsätter till.

I samtal med elever och föräldrar framkommer att eleverna inte får någon vägledning om hur de ska välja för fortsatt utbildning förutom val av modernt språk. I detta fall presenteras språken, men information om konsekvenser av valet ges inte. Många elever väljer att inte läsa ett modernt språk. Lärarna bekräftar att eleverna inte ges tillräckligt underlag för att göra ett väl underbyggt språkval. Skolinspektionen bedömer att detta bör åtgärdas.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolinspektionen bedömer sammantaget att området Personalens utbildning och kompetensutveckling är av god kvalitet. Lärarna vid skolan har lärarutbildning och undervisar i huvudsak i de ämnen och årskurser som de har utbildning för. Inom nedanstående område bedömer Skolinspektionen dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Personalens insikter i de föreskrifter som styr

Enligt skollagen ska kommuner se till att lärare som undervisar har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för det offentliga skolväsendet, särskilt de föreskrifter som anger målen för utbildningen. Vid tillsynen framkommer att undervisningen i Gärde skola inte i alla delar tar sin utgångspunkt i målen att sträva mot. Det framkommer även stora skillnader i åsikter bland lärare vad dessa innebär.

Skolinspektionen bedömer att lärarna bör förbättra sina kunskaper om innehållet i de föreskrifter som gäller för undervisningens inriktning.

3.3 Rektors ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Vid tiden för Skolinspektionens besök hade rektorn precis tillträtt sin tjänst. Tillsynen granskar rektorsfunktionen och Skolinspektionen bedömer att området Rektors ansvar är av mindre god kvalitet, dock framkommer i intervjuer med personalen att det finns ett förtroende för rektorn och en tro på att ett positivt utvecklingsarbete kommer att ske vid Gärde skola.

Inom nedanstående områden bedömer Skolinspektionen dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Kursplanernas mål att uppnå anger den kunskapsnivå som alla elever minst ska uppnå efter det femte skolåret i samtliga ämnen. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat på skolnivå.

Utöver resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 5, kan rektorn dock inte redogöra för hur stor andel av eleverna som uppnår målen i årskurs 5 i kursplanernas samtliga ämnen, vilket försvårar en analys av hur väl Gärde skola lyckas med sitt kunskapsuppdrag. Även för yngre elever saknas en samlad bild av skolornas kunskapsresultat. Enligt Skolinspektionen är det viktigt att även yngre elevers kunskapsresultat sammanställs på skolnivå och att sådana sammanställningar används i arbetet med att upptäcka och ge särskilt stöd till elever samt för att vara underlag i skolans övergripande förbättringsarbete.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste följa upp och utvärdera kunskapsresultaten på skolövergripande nivå i samtliga ämnen i årskurs 5 i förhållande till de nationella målen.

Rektors beslutsfattande

Om en elev, enligt grundskoleförordningen, inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, får styrelsen efter att ha hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven. Därvid får avvikelser göras från timplanen.

I tillsynen framkommer att det finns elever som har en anpassning av sin studiegång men att det inte finns något beslut om denna avvikelse från timplanen, vilket måste åtgärdas.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Bedömningen baserar sig på att det vid Gärde skola bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete samt att det upprättas en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav.

Skolinspektionen noterar att det finns en medveten koppling mellan skolans kvalitetsredovisning och arbetsplanen. Skolinspektionen vill dock påpeka att det inte finns någon redovisning av kunskapsresultaten i alla ämnen och dessa tar sin utgångspunkt i de nationella målen.

Sammantaget bedömer dock Skolinspektionen att bedömningsområdet Kvalitetsarbete är av god kvalitet.

Stockholm 2009-01-15

Stig Westlund

Ingrid Åsgård